

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 226.974 van 31 maart 2014
in de zaak A. 206.753/IX-7834**

In zake: Eddy IVENS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Goossens
kantoor houdend te 3390 Tielt-Winge
Kraasbeekstraat 41
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de NV NMBS-HOLDING, thans de NV van publiek recht
HR-RAIL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Chris Van Olmen
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 221
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 23 oktober 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de raad van bestuur van de nv NMBS-Holding van 28 september 2012 waarbij aan Eddy Ivens de tuchtstraf van één maand schorsing in de bediening wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 221.273 van 6 november 2012 is de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partij heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Joke Goris heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben elk een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 februari 2014.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wim Goossens, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Milena Van Duppen, die *loco* advocaat Chris Van Olmen verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Joke Goris heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is ambtenaar in dienst van de nv NMBS-Holding. Hij is tewerkgesteld als adjunct-stationschef bij GBI-N (Gewestelijke Beheren Infrabel-Netwerk) Antwerpen-Centraal.

3.2. Op 10 januari 2012 neemt hij deel aan een spontane werkonderbreking in het seinhuis te Antwerpen-Berchem, blok 12.

3.3. De onmiddellijke chef van verzoeker beschouwt de werkonderbreking als niet-legitiem. Hij maakt op 18 januari 2012 een bulletin P88 op, waarmee hij voorstelt om verzoeker wegens zijn deelname aan de werkonderbreking de tuchtstraf van de schorsing in de bediening voor drie maanden op te leggen.

3.4. Op 19 januari 2012 erkent de Onafhankelijke Vakbond voor het Spoorwegpersoneel (OVS) de voormelde spontane werkonderbreking van 10 januari 2012.

3.5. Na kennis te hebben genomen van verzoekers “rechtvaardiging”, adviseren zijn onmiddellijke chef en de hoofdinspecteur-dienstchef respectievelijk op 2 en 28 februari 2012 om de voorgestelde straf te behouden.

3.6. Verzoeker stelt tegen het strafvoorstel beroep in bij de raad van beroep, die op 11 juli 2012, na verzoeker te hebben gehoord, adviseert om verzoeker te straffen met de inhouding van 1/5^e dagwedde.

Dit advies steunt op de overweging dat de werkonderbreking van 10 januari 2012 niet legitiem was, dat verzoeker door zijn deelname aan deze werkonderbreking is tekortgekomen aan zijn dienstplichten en de NMBS-Groep in een slecht daglicht heeft gesteld, dat verzoeker op het ogenblik van de feiten een voorbeeldfunctie bekleedde, dat de andere deelnemers aan de werkonderbreking een strenge vermaning hebben gekregen, zodat een “gradatie” van tuchtsanctie zich opdringt, maar dat daarbij rekening dient te worden gehouden met verzoekers goede staat van dienst, zodat de oorspronkelijk voorgestelde straf als buiten proportie voorkomt.

3.7. Op 16 juli 2012 onderzoekt het directiecomité het tuchtdossier van verzoeker. Het formuleert vervolgens aan de raad van bestuur van de nv NMBS-Holding het voorstel om verzoeker te straffen met de schorsing in de bediening voor één maand.

Het directiecomité wijst op de zeer zware impact van de werkonderbreking op het treinverkeer, op de voorbeeldfunctie die verzoeker als leidinggevende bekleedt, onder meer op het vlak van de toepassing van de reglementering, en op het feit dat verzoeker met de inhouding van 1/5e dagwedde minder zwaar zou worden gestraft dan zijn veertien ondergeschikten.

3.8. Op 28 september 2012 beslist de raad van bestuur van de nv NMBS-Holding om verzoeker te straffen met de schorsing in de bediening voor één maand.

De raad van bestuur beantwoordt daarbij de door verzoeker aangevoerde bezwaren en oordeelt vervolgens dat:

“- de werkonderbreking niet voldeed aan de voorwaarden die zijn opgenomen in par. 77 bis van het ARPS Bundel 548 en in bijlage 2 van het ARPS Bundel 548 (zijnde het sociaal akkoord betreffende de werkonderbrekingen), waaraan moet worden voldaan om van een legitieme werkonderbreking te kunnen spreken en er geen stakingsaanzegging werd ingediend waardoor geen sociaal overleg kon worden georganiseerd;

- deze werkonderbreking een zeer zware impact had op het treinverkeer nl.:
 - 180 binnenlandse reizigerstreinen werden vertraagd met 2354 minuten;
 - 12 internationale reizigerstreinen werden vertraagd met 243 minuten;
 - 18 goederentreinen werden vertraagd met 573 minuten;
 - 51 treinen werden gedeeltelijk afgeschaft;

met zware gevolgen voor de reizigers waardoor het imago van de NMBS-Groep in een slecht daglicht werd geplaatst;

- de heer Eddy Ivens niet de maximale inspanningen heeft geleverd om de werkonderbreking van 10 januari 2012 op het seinhuis van Antwerpen-Berchem te vermijden; de heer Eddy Ivens heeft een ongepaste houding aangenomen door in een tijdelijk gespannen situatie als een leidinggevende zelf deel te nemen aan een niet-legitieme werkonderbreking in de plaats van zijn ondergeschikten te bedaren;

- de heer Eddy Ivens als leidinggevende een voorbeeldfunctie heeft binnen de NMBS-Groep en dat door zijn deelname aan deze werkonderbreking hij aan zijn ondergeschikten een negatief signaal heeft gegeven;

- de tekortkoming aan dienstplichten en de overtreding van reglementen van toepassing binnen de NMBS-Groep tuchtrechtelijk kunnen gesanctioneerd worden en dit algemeen administratiefrechtelijk principe onder meer is opgenomen in artikel 1, Hoofdstuk XIV van het Statuut van het personeel;

- aangezien de heer Eddy Ivens als leidinggevende een voorbeeldfunctie heeft onder meer inzake de toepassing van de geldende reglementering, waardoor zich ten aanzien van hem een strengere tuchtsanctie opdringt dan ten aanzien van zijn ondergeschikten die wegens de deelneming aan de niet-legitieme werkonderbreking gestraft zijn met een strenge vermaning; dat deze voorbeeldfunctie gepaard gaat met de kennis van de zware gevolgen van een dergelijke onaangekondigde werkonderbreking een strenge tuchtrechtelijke bestraffing verantwoordt;

- de afwezigheid van een slecht gedrag en wijze van dienen alsmede van een zwaar tuchtrechtelijk verleden in hoofde van de heer Eddy Ivens geen motief is om geen zwaar tuchtrechtelijk gevolg te geven aan de gepleegde feiten.”

De voormelde beslissing van de raad van bestuur maakt het voorwerp uit van het voorliggende beroep.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging en ontvankelijkheid van de middelen

Exceptie van de verwerende partij

4. De verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord op dat het verzoekschrift van verzoeker tot voortzetting van de rechtspleging na het arrest nr. 221.273 van 6 november 2012 over de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, “nieuwe elementen” bevat. Volgens haar mag een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging niet daarvoor worden gebruikt, aangezien “het initiële (en enige) verzoekschrift alle elementen [dient] te bevatten”.

Zij stelt dat “[d]e nieuwe elementen bijgevolg uit de debatten [dienen] te worden geweerd”.

5. Daarenboven – aansluitend bij het zo-even vermelde bezwaar – valt de verwerende partij in haar laatste memorie het standpunt van het auditorsverslag bij dat waar verzoeker in zijn memorie van wederantwoord met

betrekking tot elk van zijn middelen, uitgezonderd het zevende, nog aanvoert dat hij “inzake het [ingeroepen] motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt, hij aan die middelen een andere draagwijdte geeft en die middelen bijgevolg in zoverre niet ontvankelijk zijn.

Beoordeling

6.1. Volgens artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in de versie zoals ze van toepassing was op deze zaak, geldt een vermoeden van afstand ten aanzien van de verzoekende partij wanneer zij na de verwerping van de vordering tot schorsing nalaat tijdig een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging in te dienen.

Wat in dit verzoek mag of moet worden neergeschreven is door de procedureregeling voorts ongeregeld gelaten; de inhoud van deze proceshandeling mag zich beperken tot de loutere bevestiging dat de verzoekende partij in haar vordering volhardt.

6.2. In dit geval heeft verzoeker in zijn verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging de uiteenzetting van de middelen in zijn inleidend verzoekschrift aangevuld.

De Raad van State stelt hierna bij het onderzoek van de middelen niet vast dat verzoeker met die aanvullingen nieuwe middelen heeft aangevoerd of aan de middelen van zijn inleidend verzoekschrift een andere draagwijdte heeft gegeven, waardoor ze uit de debatten zouden dienen te worden geweerd. Voorts blijkt dat verzoeker die aanvullingen heeft hernomen in zijn memorie van wederantwoord.

De verwerende partij heeft door die werkwijze bovendien de mogelijkheid gekregen om in haar memorie van antwoord te antwoorden op die elementen, die anders pas en even goed in de memorie van wederantwoord aan bod mochten komen.

In die omstandigheden blijken de rechten van verdediging van de verwerende partij, de gelijkwaardige behandeling van de partijen en het behoorlijke procesverloop, met inbegrip van het onderzoek door het auditoraat, niet in het gedrang te komen en is de procedure op generlei wijze vertraagd.

6.3. Er is in de gegeven omstandigheden geen reden om de aanvullingen in het verzoek tot voortzetting uit het debat te weren.

7. In zijn memorie van wederantwoord heeft verzoeker zijn uiteenzetting nogmaals aangevuld.

Van een nieuw middel is echter evenmin sprake waar verzoeker in zijn memorie van wederantwoord met betrekking tot elk van de aangevoerde middelen, uitgezonderd het zevende, nog aanvoert dat hij “inzake het [ingeroepen] motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt. Uit de uiteenzetting van die middelen in het inleidend verzoekschrift kan immers inderdaad worden afgeleid dat verzoeker telkens zowel de afdoende aard van de formeel vermelde motieven als de materiële deugdelijkheid – dit wil zeggen de feitelijke juistheid en de juridische aanvaardbaarheid – van die motieven betwist.

8. De exceptie is niet gegrond.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

9. Verzoeker voert in het eerste middel een “motiveringsgebrek” aan, evenals “machtsoverschrijding” en “schending van de wet”.

Hij formuleert vooreerst kritiek op het motief van de bestreden beslissing dat hij geen maximale inspanningen heeft gedaan om de

werkonderbreking van 10 januari 2012 te vermijden. Hij stelt dat hij zowel rechtstreeks als via zijn vakbond verscheidene malen de problemen op de werkvloer heeft aangekaart bij de verwerende partij, die daar evenwel niet naar heeft geluisterd. Ook heeft hij zijn ondergeschikten voortdurend proberen te bedaren teneinde een staking te vermijden. Het feit dat hij deelnam aan een reeds begonnen staking kan niet als criterium worden gebruikt om te beoordelen of hij maximale inspanningen heeft geleverd om een staking te vermijden.

Verzoeker laat voorts gelden dat hem niet mag worden verweten dat geen stakingsaanzegging werd ingediend, aangezien dit niet aan hem persoonlijk toekomt en hij bovendien niet kon weten wanneer “de bom zou barsten”.

Volgens verzoeker wordt aan de bepalingen van het sociaal akkoord ‘houdende werkonderbrekingen’, dat als bijlage bij ARPS-bundel 548 is gevoegd, gederogerd door dwingende rechtsregels. Zo bepaalt artikel 5, § 1, van het koninklijk besluit van 28 september 1984 ‘tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel’ uitdrukkelijk dat onderhandelingen en overleg niet vereist zijn wanneer de veiligheid aan de orde is. Dit laatste was volgens verzoeker te dezen het geval. Indien evenwel zou worden geoordeeld dat deze bepaling niet op de nv NMBS-Holding van toepassing is, vraagt verzoeker om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen over de bestaanbaarheid van artikel 1, § 3, van de bedoelde wet van 19 december 1974 – dat de nv NMBS-Holding uit het toepassingsgebied van deze wet sluit – met het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.

Verzoeker zet vervolgens uiteen dat het stakingsrecht een fundamenteel recht van ieder personeelslid is, dat internationaal wordt erkend, onder meer door artikel 8, lid 1, d, van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en artikel 6, lid 4, van het Herziene Europees Sociaal Handvest. Volgens verzoeker is het sociaal akkoord ‘houdende werkonderbrekingen’ geen wet die wegens haar noodzakelijke karakter een

afwijking van het recht tot staken kan inhouden en tot grondslag kan dienen van de aan hem opgelegde sanctie. Bovendien werd het sociaal akkoord nooit aan hem kenbaar gemaakt.

Verzoeker stelt ten slotte dat een disciplinaire straf slechts mag worden opgelegd wanneer sprake is van een werkelijk misbruik van het stakingsrecht en dat in dit geval een dergelijk misbruik niet bestaat, aangezien de professionele eis voor meer veiligheid in het spoorweggebeuren een redelijk doel is dat de stakingsactie regelmatig maakt.

10. In zijn memorie van wederantwoord voegt verzoeker aan zijn argumentatie toe dat paragraaf 77*bis* van ARPS-bundel 548 en bijlage 2 van dit bundel de plicht om maximale inspanningen te leveren om een staking te vermijden, opleggen aan de vakbonden en niet aan de werknemers, zodat een werknemer niet op basis van die documenten mag worden gesanctioneerd. Bovendien heeft hij die documenten nooit ondertekend.

Voorts betoogt verzoeker dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord de motivering van de bestreden beslissing wijzigt, door nu te vermelden dat de vakbonden geen stakingsaanzegging hebben gedaan en dat de vakbonden niet de maximale inspanningen hebben geleverd om de staking te vermijden.

Hij zet tevens uitvoerig zijn standpunt uiteen dat de bestreden beslissing dient te worden vernietigd wegens schending van artikel 6, lid 4, van het Herziene Europees Sociaal Handvest, doordat ze het stakingsrecht uitholt door een beperking te stellen waarin niet in een wet is voorzien en die ook niet noodzakelijk is in een democratische samenleving. Voorts betoogt hij dat het Herziene Europees Sociaal Handvest eveneens wordt geschonden wanneer ervan wordt uitgegaan dat het sociaal akkoord elke werkonderbreking die niet voldoet aan de voorwaarden van aanzegging en overleg, beschouwt als een onregelmatige afwezigheid. Het genoemde Handvest wordt volgens verzoeker ook miskend indien het voldoende

zou zijn dat het sociaal akkoord raadpleegbaar is op het intraweb en het niet nodig zou zijn dit akkoord vooraf aan hem kenbaar te maken.

Verzoeker vervolgt dat het sociaal akkoord ‘houdende werkonderbrekingen’ geen statutaire regeling betreft en dat enkel de ondertekenende vakbonden – en niet de werknemers – aan de daarin opgenomen verplichtingen moeten voldoen. Bovendien kon de verwerende partij het stakingsrecht niet beperken in overeenstemming met het Herziene Europees Sociaal Handvest, nu dit enkel kan door verdragsluitende partijen, waarmee de verwerende partij niet mag worden gelijkgesteld.

Ten slotte stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

11. De bestreden beslissing verwijt aan verzoeker als tekortkoming aan zijn dienstverplichtingen dat hij heeft deelgenomen aan een werkonderbreking die niet voldeed aan de voorwaarden van het sociaal akkoord ‘houdende werkonderbrekingen’, in plaats van maximale inspanningen te leveren om deze onregelmatige werkonderbreking te vermijden.

De omstandigheid dat verzoeker eerder zowel persoonlijk als via zijn vakbond bij de verwerende partij de problemen heeft aangekaart die uiteindelijk tot de werkonderbreking hebben geleid, ontkracht dat verwijt niet. Het blijft immers zo dat de werkonderbreking volgens de statutaire regelingen waarin het sociaal akkoord ‘houdende werkonderbrekingen’ onmiskenbaar is geïntegreerd en waarvan verzoeker – zoals hierna *sub* 14.1 tot 14.5 zal blijken – de onwettigheid niet aantoonde, niet regelmatig was en verzoeker niettemin daaraan heeft deelgenomen, terwijl hij als leidinggevende ertoe gehouden was zelf die statutaire regelingen te respecteren en maximaal na te streven dat ook zijn ondergeschikten dat zouden doen.

12. Verzoeker voert aan dat hem niet mag worden verweten dat hij geen stakingsaanzegging heeft ingediend, aangezien dit niet aan hem persoonlijk toekomt.

Uit de bestreden beslissing blijkt evenwel niet dat de opgelegde tuchtsanctie mede op een dergelijk verwijt zou zijn gesteund.

13. Artikel 5, § 1, 1°, van het koninklijk besluit van 28 september 1984 ‘tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel’ bepaalt dat de onderhandeling en het overleg die zijn voorgeschreven door respectievelijk artikel 2, §§ 1 en 2, en artikel 11, § 1, van de bedoelde wet, niet vereist zijn wanneer de te nemen maatregel betrekking heeft op de organisatie van ’s lands veiligheid of defensie.

De onderhandeling en het overleg, waarvan sprake in de voormelde wetsbepalingen, hebben evenwel betrekking op de vaststelling van normatieve regelingen en hebben helemaal niets te maken met de deelname aan stakingsactiviteiten. Artikel 5, § 1, 1°, van het koninklijk besluit van 28 september 1984 kan in dit geval dan ook niet dienstig worden ingeroepen. De vaststelling dat de desbetreffende bepaling krachtens artikel 1, § 3, 1°, van de wet van 19 december 1974 bovendien niet van toepassing is op de nv NMBS-Holding, is geheel overtuigend, zodat de prejudiciële vraag die door verzoeker wordt gesuggereerd over de bestaanbaarheid van artikel 1, § 3, van de voormelde wet met het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel geen antwoord dient te krijgen.

14.1. Het stakingsrecht is voorzeker een fundamenteel recht dat door het supranationale en internationale recht is erkend.

Zo bepaalt artikel 8, lid 1, d, van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten dat de staten die partij zijn bij dit verdrag het stakingsrecht erkennen, mits dit recht wordt uitgeoefend overeenkomstig de wetten van het desbetreffende land.

Artikel 6, lid 4, van het Herziene Europees Sociaal Handvest bepaalt dat de verdragsluitende partijen erkennen: “het recht van werknemers en werkgevers op collectief optreden in gevallen van belangengeschillen, met inbegrip van het stakingsrecht, behoudens verplichtingen uit hoofde van reeds eerder gesloten collectieve arbeidsovereenkomsten”. De bijlage bij het Handvest, dat “een integrerend deel ervan [vormt]”, bepaalt dat elke verdragsluitende partij zelf het recht van staking bij wet kan regelen, mits elke eventuele verdere beperking van dit recht in de bepalingen van artikel G rechtvaardiging vindt. Artikel G van het Handvest bepaalt dat geen beperkingen kunnen worden opgelegd, met uitzondering van die welke bij de wet zijn voorgeschreven en in een democratische samenleving noodzakelijk zijn voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen en voor de bescherming van de openbare orde, de nationale veiligheid, de volksgezondheid of de goede zeden. Beperkingen kunnen uitsluitend worden toegepast voor het doel waarvoor ze zijn bestemd.

14.2. In dit geval bepaalt artikel 77*bis* van ARPS-bundel 548 van de verwerende partij:

“Bij een dreigend sociaal conflict zullen de nationale instanties van de erkende syndicale organisaties een stakingsaanzegging indienen bij de voorzitter van de Raad van Bestuur van de NMBS Holding met afschrift aan de voorzitters van de Directiecomités van de drie maatschappijen van de NMBS-Groep, met inachtneming van een termijn van minimum 10 kalenderdagen.

De tekst betreffende de werkonderbrekingen opgenomen in bijlage 2, geldt eveneens voor de aangenomen syndicale organisaties en is van toepassing op het geheel van het personeel.”

Bijlage 2 bij ARPS-bundel 548, waarnaar wordt verwezen, bepaalt dat de directie en het personeel zich ertoe verbinden maximale inspanningen te leveren om een werkonderbreking te vermijden en om een optimale en constructieve werking van de paritaire overlegorganen te waarborgen en dat in geval van een imminent sociaal conflict schriftelijk een stakingsaanzegging wordt ingediend, die slechts ontvankelijk is indien ze aan bepaalde, duidelijk omschreven voorwaarden beantwoordt. Die stakings-

aanzegging zet een overlegprocedure in gang die ertoe strekt “elke neerlegging van het werk te vermijden en een aanvaardbare oplossing te vinden”.

Bijlage 2 vervolgt in verband met “[d]e legitimiteit van sociale acties” dat “[e]lke werkonderbreking die niet aan de voorwaarden van aanzegging en overleg voldoet, zal beschouwd worden als een onregelmatige afwezigheid”.

14.3. Het stakingsrecht en de beperking ervan zijn bij de nv NMBS-Holding aldus vastgelegd in een sociaal protocol dat zijn neerslag heeft gevonden in de bepalingen van het statuut. De desbetreffende statutaire bepalingen laten de personeelsleden van de nv NMBS-Holding toe zonder moeite de gevolgen van hun handelingen te overzien.

De beperking van het stakingsrecht, gelegen in de voorgeschreven stakingsaanzegging, beantwoordt dan ook aan het wetsbegrip van artikel G van het Herziene Europees Sociaal Handvest. Aangenomen dat, zoals verzoeker aanvoert, de verwerende partij de werking van artikel 6, lid 4, van het Herziene Europees Sociaal Handvest ondergaat en zij derhalve ertoe gehouden is het stakingsrecht te erkennen, vermag zij evenzeer daaraan gerechtvaardigde beperkingen te stellen en misbruik van het stakingsrecht te sanctioneren.

14.4. Verzoeker toont niet aan dat de in ARPS-bundel 548 voorgeschreven voorafgaande stakingsaanzegging, die een overlegprocedure in gang zet dewelke ertoe strekt elke neerlegging van het werk te vermijden en een aanvaardbare oplossing te vinden, in zijn geval een ongeoorloofde beperking van het stakingsrecht zou impliceren. Het komt de Raad van State voor dat werkdruk en personeelstekort in beginsel geen redenen zijn die rechtvaardigen dat met miskennen van de voorgeschreven regels het treinverkeer wordt ontredderd in de mate die in de bestreden beslissing is aangegeven. De Raad merkt in dit verband op dat in de toelichting bij het voormelde bundel niet ten onrechte wordt overwogen dat een goed sociaal overleg onder meer tot doel heeft de negatieve impact van sociale conflicten voor de bevolking tot een minimum te beperken en dat op die manier wordt beoogd het recht op mobiliteit van de burgers te vrijwaren. Aldus

beantwoordt de opgelegde beperking van het stakingsrecht aan de noodzaak tot bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. De opgelegde beperking kan in dit geval bovendien niet onevenredig worden genoemd, gelet op de voorspelbare, zeer nefaste gevolgen van de actie op het treinverkeer en de omstandigheid bovendien dat de problematiek van de werkdruk en de onderbemanning van de werkposten, naar eigen zeggen van verzoeker, zich al lang stelde en er geen aanwijzingen zijn dat zich onverhoeds de nood zou hebben voorgedaan een zwaarwichtige beslissing van de verwerende partij af te wenden.

14.5. Verzoeker betoogt dat het sociaal akkoord ‘houdende werkonderbrekingen’ nooit aan hem kenbaar werd gemaakt. Hij betwist evenwel niet dat het personeelsstatuut, met inbegrip van ARPS-bundel 548 en zijn bijlage 2, door de personeelsleden kunnen worden geraadpleegd op het “intra-web”. Er is dan ook geen reden om aan te nemen dat verzoeker voorafgaandelijk geen kennis zou hebben gekregen van het voorschrift betreffende de stakingsaanzegging en van het gevolg van de ongeoorloofde afwezigheid dat aan de niet-naleving van dat voorschrift is verbonden.

15. Uit wat voorafgaat volgt dat de verwerende partij verzoekers deelname aan de onregelmatige werkonderbreking van 10 januari 2012 vermocht in aanmerking te nemen als een tekortkoming aan zijn dienstverplichtingen en als grondslag voor de opgelegde tuchtmaatregel.

16. Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

17. Verzoeker voert in het tweede middel opnieuw een schending van de motiveringsplicht aan. Hij bekritiseert nu het standpunt van het directiecomité dat de door de raad van beroep voorgestelde tuchtstraf van afhouding van 1/5e dagwedde niet kan worden gevolgd omdat verzoeker dan

minder zwaar zou worden gestraft dan zijn ondergeschikten die een strenge vermaning en een premieafhouding van 25 euro (lees: 12,50 euro) kregen. Hij wijst erop dat de afhouding van 1/5e dagwedde volgens artikel 1 van hoofdstuk XIV van het personeelsstatuut van de nv NMBS-Holding wel degelijk een zwaardere straf is dan de strenge vermaning. Hij besluit dat aangezien de bestreden beslissing het advies van het directiecomité overneemt, ze niet correct is.

18. In zijn memorie van wederantwoord stelt verzoeker dat de twee motieven van de bestreden beslissing om af te wijken van het advies van de raad van beroep, namelijk zijn voorbeeldfunctie als leidinggevende en zijn kennis van de zware gevolgen van de onaangekondigde werkonderbreking, niet afdoende zijn. Verzoeker verwijst daarvoor naar de argumentatie die hij ontwikkelt in zijn vierde, zevende en negende middel.

Ten slotte stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

19. De bestreden beslissing haalt diverse redenen aan ter rechtvaardiging van het feit dat wordt afgeweken van het advies van de raad van beroep tot het opleggen van de tuchtstraf van de afhouding van 1/5^e dagwedde, in het bijzonder de voorbeeldfunctie van verzoeker als leidinggevende en zijn kennis van de zware gevolgen van de onaangekondigde werkonderbreking. De beslissing om een zwaardere tuchtstraf dan de afhouding van 1/5^e dagwedde op te leggen, heeft dan ook andere motieven dan de overweging dat een dergelijke afhouding een lichtere sanctie zou zijn dan een strenge vermaning.

20. Voor zover verzoeker dit lijkt te erkennen in zijn memorie van wederantwoord, maar eraan toevoegt dat die motieven niet afdoende zijn, gelet op wat hij in zijn vierde, zevende en negende middel aanvoert, dient erop gewezen dat die middelen hierna niet gegrond worden bevonden. De Raad van State ziet dan ook geen goede redenen om die motieven niet afdoende te bevinden.

21. Het tweede middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

22. Verzoeker voert in het derde middel nogmaals een schending van de motiveringsplicht aan. Ditmaal omdat het directiecomité geen rekening heeft gehouden met zijn goede staat van dienst en de raad van bestuur niet motiveert waarom hij zelf het voorstel van het directiecomité overneemt. Aldus geeft de raad van bestuur volgens verzoeker geen antwoord op zijn argument dat rekening moet worden gehouden met zijn goede staat van dienst.

23. In zijn memorie van wederantwoord stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

24. Het standpunt van verzoeker dat het directiecomité bij het formuleren van zijn voorstel aan de raad van bestuur geen rekening heeft gehouden met zijn goede staat van dienst, is niet dienstig, aangezien de raad van bestuur zelf bij het nemen van de bestreden beslissing verzoekers staat van dienst in zijn beoordeling heeft betrokken en daarover heeft gesteld dat “de afwezigheid van een slecht gedrag en wijze van dienen alsmede van een zwaar tuchtrechtelijk verleden in hoofde van de heer Eddy Ivens geen motief is om geen zwaar tuchtrechtelijk gevolg te geven aan de gepleegde feiten”. Aldus heeft de raad van bestuur wel degelijk zijn houding bepaald ten aanzien van het standpunt van verzoeker met betrekking tot het belang van zijn goede staat van dienst.

25. Het derde middel is niet gegrond.

D. vierde middel

Uiteenzetting van het middel

26. In het vierde middel acht verzoeker de motiveringsplicht geschonden doordat de bestreden beslissing stelt dat zijn voorbeeldfunctie als leidinggevende een strengere tuchtstraf verantwoordt. Volgens verzoeker dient het uitoefenen van een voorbeeldfunctie geenszins te leiden tot een zwaardere bestraffing. Hij heeft integendeel vóór de staking getracht om de spanningen die te maken hadden met de werkdruk en die uiteindelijk tot de staking hebben geleid, weg te werken en hij heeft na de aanvang van de staking alles in het werk gesteld om ze in te korten. Verzoeker betwist ook een negatief signaal te hebben gegeven. Volgens hem verduidelijkt de verwerende partij niet waarin dat negatieve signaal gelegen is en antwoordt zij niet op zijn argument “dat het signaal van het deelnemen [...] als leidinggevende aan de staking net positief was”.

27. In zijn memorie van wederantwoord laat verzoeker nog gelden dat hij aan de staking heeft deelgenomen om deze te verkorten en te beëindigen.

Ten slotte stelt hij weer dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

28. De bestreden beslissing vermeldt dat verzoeker “als leidinggevende een voorbeeldfunctie heeft onder meer inzake de toepassing van de geldende reglementering, waardoor zich ten aanzien van hem een strengere tuchtsanctie opdringt dan ten aanzien van zijn ondergeschikten”. Verzoekers deelname aan de werkonderbreking wordt ook als een “negatief signaal” aan zijn ondergeschikten aangemerkt.

De Raad van State ziet geen goede redenen om deze motieven als niet-deugdelijk te beschouwen. De omstandigheid dat verzoeker vooraf zowel

persoonlijk als via zijn vakbond bij de verwerende partij de problemen heeft aangekaart die uiteindelijk tot de werkonderbreking hebben geleid, neemt niet weg dat de deelname van een leidinggevende aan een actie die ingaat tegen de reglementaire voorschriften die de goede werking van de dienst en de openbare dienstverlening beogen te bewerkstelligen en te vrijwaren, een negatief signaal geeft aan ondergeschikten, die tot de naleving van die voorschriften gehouden zijn en waarop de leidinggevende moet toezien. De omstandigheid dat verzoeker – zoals hij zonder meer beweert – na de aanvang van de werkonderbreking alles in het werk heeft gesteld om de actie zo kort mogelijk te houden, vermag die tekortkoming niet goed te maken.

Met de voormelde motieven geeft de bestreden beslissing bovendien afdoende het standpunt van de raad van bestuur weer met betrekking tot het argument van verzoeker betreffende het “positieve” van zijn deelname.

29. Het vierde middel is niet gegrond.

E. Vijfde middel

Uiteenzetting van het middel

30. Verzoeker voert in het vijfde middel de schending aan van de motiveringsplicht, “machtsoverschrijding” en “schending van de wet”. Hij stelt dat een opsomming van de minuten vertraging die de treinen hebben opgelopen, geen maatstaf kan zijn en geen motivering kan vormen voor het opleggen van de op één na zwaarst mogelijke tuchtstraf. Volgens verzoeker wordt de opgelegde tuchtstraf helemaal niet gemotiveerd. Hij voegt eraan toe dat de verwerende partij niet motiveert waarom de staking niet werd erkend, niettegenstaande ze van korte duur was en beperkt tot het seinhuis Antwerpen-Berchem. Volgens verzoeker laat de verwerende partij uitschijnen dat hij nooit mag staken omdat hij in een groot seinhuis werkt, maar voorziet de Europese regelgeving niet in een uitzondering op het stakingsrecht voor seinhuizen.

31. In zijn memorie van wederantwoord betoogt verzoeker dat wanneer men naar de minuten vertraging kijkt in plaats van naar de duur van de staking, men niet anders kan dan vaststellen dat de impact van een staking in een klein station veel minder groot is dan de impact van een staking van dezelfde duur in een groot seinhuis. Deze benaderingswijze is volgens verzoeker kennelijk onredelijk omdat ze leidt tot een onrechtmatig verschil in behandeling tussen werknemers van dezelfde werkgever.

Ten slotte stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

32. Luidens artikel 1 van hoofdstuk XIV van het personeelsstatuut van de nv NMBS-Holding wordt aan het personeelslid dat tekortschiet in het vervullen van zijn dienstplichten, één van de opgesomde tuchtstraffen opgelegd “volgens de ernst van het feit”. Het is verre van onredelijk de ernst van de tekortkoming af te wegen aan de impact ervan en de verstoring van de dienst die ze teweegbrengt, gepaard gaande met de kennis van de zware gevolgen ervan. Het is dan ook veeleer begrijpelijk dat de bestreden beslissing voor de duiding van de ernst van de tuchtrechtelijk aan verzoeker tenlastegelegde tekortkoming verwijst naar de gevolgen ervan voor het treinverkeer, uitgedrukt in aantal afgeschafte treinen en minuten opgelopen vertraging van de treinen.

Anders dan verzoeker aanvoert, is de opgelegde tuchtstraf wel degelijk gemotiveerd. Zoals hiervóór onder randnummer 19 reeds werd vastgesteld, haalt de bestreden beslissing diverse redenen aan ter rechtvaardiging van de opgelegde tuchtstraf van één maand schorsing in de bediening.

33. De bestreden beslissing legt voorts uit – bij de beantwoording van de door verzoeker aangevoerde bezwaren – waarom de spontane werkonderbreking van 10 januari 2012 niet werd erkend door de directie HR van

de nv NMBS-Holding. Verzoeker kan dan ook niet worden bijgevalen in zijn standpunt dat een motivering op dit punt ontbreekt.

34. In de bestreden beslissing kan ten slotte niet worden gelezen, noch kan eruit worden afgeleid dat verzoeker niet zou mogen staken omdat hij in een groot seinhuis werkt. Volgens de reglementering waarvan de bestreden beslissing toepassing maakt, mag het stakingsrecht immers zowel in een klein station als in een groot seinhuis worden uitgeoefend mits artikel 77*bis* en bijlage 2 van ARPS-bundel 548 in acht worden genomen.

35. Het vijfde middel is niet gegrond.

F. Zesde middel

Uiteenzetting van het middel

36. Verzoeker voert in het zesde middel nogmaals de schending van de motiveringsplicht aan. Hij stelt dat er voor de raad van bestuur geen redenen voorhanden waren om het advies van de raad van beroep naast zich neer te leggen en de veel zwaardere straf voorgesteld door het directiecomité over te nemen. Er wordt niet uiteengezet waarom de tussenliggende sancties niet passend zouden zijn geweest.

37. In zijn memorie van wederantwoord stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

38. De bestreden beslissing laat genoegzaam blijken van de ernst van de feiten en vermeldt uitdrukkelijk waarom naar het oordeel van de raad van bestuur de opgelegde tuchtstraf erdoor wordt verantwoord. Om aan de formele-motiveringsplicht te voldoen, moet niet uitdrukkelijk worden aangegeven waarom

andere tuchtstraffen niet werden opgelegd. Voorts weerlegt de bestreden beslissing de bezwaren van verzoeker tegen het voorstel van het directiecomité. De bestreden beslissing geeft aldus op een afdoende wijze aan welke elementen de raad van bestuur ertoe hebben gebracht om, anders dan geadviseerd door de raad van beroep, de tuchtstraf van de schorsing in de bediening op te leggen, zodat verzoeker heeft kunnen beoordelen of het zinvol was zich in rechte ertegen te verweren.

Verzoeker toont niet aan dat de motieven van de opgelegde tuchtstraf – in het bijzonder de impact van de onaangekondigde werkstaking, de voorbeeldfunctie van verzoeker als leidinggevende en zijn kennis van de zware gevolgen van de werkstaking – feitelijk niet juist of rechtens niet aanvaardbaar zouden zijn, zodat evenmin tot de schending van de materiële-motiveringsplicht kan worden besloten.

39. Het zesde middel is niet gegrond.

G. Zevende middel

Uiteenzetting van het middel

40. Verzoeker voert in het zevende middel de schending aan van de zorgvuldigheidsplicht en het rechtszekerheidsbeginsel. Hij stelt dat geen verklaring voorligt van het feit waarom éénzelfde staking tot verschillende straffen kan leiden onder personeelsleden die allen hebben gestaakt.

Hij wijst er ook op dat in het verleden stakingen door de vingers werden gezien wanneer ze werden erkend door de grotere vakbonden.

Beoordeling

41. De bestreden beslissing vermeldt duidelijk de reden van het door verzoeker gelaakte verschil in bestraffing ten aanzien van de andere op 10 januari

2012 stakende personeelsleden, namelijk verzoekers voorbeeldfunctie als leidinggevende.

42. De tuchtoverheid beschikt voorts bij de uitoefening van haar bevoegdheid over een ruime discretionaire beoordelingsmarge. Zij apprecieert of bepaalde feiten tuchtrechtelijk laakbaar zijn en welke tuchtstraf ze verdienen. Deze appreciatie is bij uitstek een beoordeling *in concreto*, zodat bij een eventuele vergelijking van diverse situaties steeds rekening moet worden gehouden met de specifieke omstandigheden van de zaak. Zo blijkt niet dat de situatie van verzoeker geheel dezelfde is als deze van personeelsleden die in het verleden hebben deelgenomen aan acties die onbestraft zouden zijn gebleven.

Het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel, waarvan verzoeker de schending aanvoert, vereisen bovendien niet dat de tuchtoverheid in de loop van de tijd de beoordelingsmarge waarover zij beschikt onveranderd op dezelfde wijze blijft invullen. Geen van beide beginselen staat immers in de weg aan een evolutie van het standpunt van de tuchtoverheid over wat het dienstbelang dienaangaande vereist. Verzoeker voert helemaal niet aan dat de verwerende partij, aangenomen dat zij vroeger toleranter zou zijn geweest, haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid bij het opleggen van de thans bestreden tuchtmaatregel op een onredelijke wijze zou hebben uitgeoefend.

Een andere vraag is of de tuchtoverheid in tijd en ruimte gelijke feitelijke situaties gelijk moet beoordelen. Deze vraag refereert aan de toepassing van het gelijkheidsbeginsel in tuchtzaken, waarvan verzoeker de schending aanvoert in zijn achtste middel.

43. Het zevende middel is niet gegrond.

H. Achtste middel

Uiteenzetting van het middel

44. Verzoeker voert in het achtste middel de schending aan van het rechtmatig vertrouwen, de geschapen verwachtingen, de motiveringsplicht en het gelijkheidsbeginsel.

Hij wijst erop dat er in het verleden al meerdere spontane acties van spoorwegpersoneel zijn geweest die onbestraft zijn gebleven, zodat hij zelf ervan mocht uitgaan dat hij geen sanctie zou oplopen.

45. In zijn memorie van wederantwoord betoogt verzoeker dat de verwerende partij, na een vraag daartoe van zijn raadsman, slechts één geval kon aanwijzen waarbij personeelsleden werden gestraft wegens deelname aan een staking. In dat geval had volgens verzoeker evenwel geen enkele vakbond de actie erkend en hadden ook geen voorafgaande onderhandelingen plaatsgehad, in tegenstelling tot wat nu wel het geval is geweest, zodat er geen vergelijkbaarheid is.

Voorts stelt verzoeker dat men bij een staking geen kennis kan hebben van de gevolgen die de verwerende partij daaraan zal koppelen, gelet op haar onvoorspelbare houding ter zake. Bovendien ontbreekt een duidelijke regeling die bepaalt in welke gevallen welke specifieke sanctie wordt opgelegd en is het niet duidelijk welke de rechtskracht is van de bijlage bij ARPS-bundel 548 en het sociaal akkoord van 8 juli 2008.

Ten slotte stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

46. Bij de beoordeling van het zevende middel werd reeds aangegeven dat de tuchtoverheid in de uitoefening van haar bevoegdheid over een discretionaire beoordelingsmarge beschikt die zij *in concreto* dient in te vullen. Uit de enkele omstandigheid dat vroegere spontane werkonderbrekingen onbestraft zouden zijn gebleven, kon verzoeker, gelet op paragraaf 77bis van ARPS-bundel 548 en bijlage 2 bij dit bundel, niet zonder meer de rechtmatige verwachting putten dat ook zijn actie van 10 januari 2012 onbestraft zou blijven.

Verzoeker blijft bovendien in gebreke aan te tonen dat de opgesomde vroegere acties vergelijkbaar zouden zijn met de door de bestreden beslissing gelaakte werkonderbreking, bijvoorbeeld op het vlak van de impact op het treinverkeer, de duur van de staking, enzovoort.

47. Voorts vereisen de in het middel aangevoerde beginselen niet dat de tuchtoverheid voorafgaandelijk bij reglement zou bepalen “in welke gevallen welke specifieke sanctie wordt opgelegd” en heeft het sociaal akkoord van 8 juli 2008 zijn neerslag gevonden in de reglementering van de verwerende partij, namelijk als bijlage bij ARPS-bundel 548.

48. Het achtste middel is niet gegrond.

I. Negende middel

Uiteenzetting van het middel

49. Verzoeker bekritiseert in het negende middel de overweging van de bestreden beslissing dat zijn voorbeeldfunctie gepaard gaat met de kennis van de zware gevolgen van een onaangekondigde werkonderbreking. Hij stelt dat hij op geen enkele wijze kan weten welk gevolg de nv NMBS-Holding aan een werkonderbreking zal verbinden, aangezien de regelgeving niet duidelijk bepaalt in welke gevallen welke sanctie wordt opgelegd en de verwerende partij op dit

vlak over een zeer grote discretionaire bevoegdheid beschikt. Hij besluit op dit punt tot een schending van de zorgvuldigheidsplicht en de motiveringsplicht.

50. In zijn memorie van wederantwoord stelt verzoeker dat uit een grondige lezing zal blijken dat de “kennis van de zware gevolgen” wel degelijk betrekking had op de zware gevolgen op tuchtrechtelijk vlak. Volgens verzoeker blijkt evenwel uit niets dat hij kennis had van de gevolgen van de werkonderbreking. Bovendien werd in het verleden nooit streng gestraft. De motivering is te dezen niet afdoende daar de verwerende partij niet verklaart waarom zij in één geval afwijkt van de door haarzelf uitgezette koers.

Ten slotte stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

51. De bestreden beslissing stelt dat verzoeker een voorbeeldfunctie heeft en als zodanig “kennis [heeft] van de zware gevolgen van een dergelijke onaangekondigde werkonderbreking”. Uit de lezing van de bestreden beslissing blijkt niet dat de verwerende partij hiermee verwijst naar de zware gevolgen van de werkonderbreking op tuchtrechtelijk vlak – zoals verzoeker voorhoudt – maar wel naar de zware gevolgen van de werkonderbreking voor het treinverkeer.

Derhalve mist het negende middel feitelijke grondslag.

52. Het negende middel is niet gegrond.

J. Tiende middel

Uiteenzetting van het middel

53. Verzoeker voert in het tiende middel andermaal een schending aan van de zorgvuldigheidsplicht en de motiveringsplicht. Hij laat in essentie

gelden dat de verwerende partij in antwoord op zijn rechtvaardiging stelt dat er een ruime tijdspanne is tussen de aanwerving van personeel enerzijds en de inzetbaarheid ervan anderzijds. Volgens verzoeker klaagt hij minstens sinds 2010 het personeelsgebrek aan en is het dan ook onzorgvuldig van de verwerende partij om slechts in 2011 het wegwerken van het personeelstekort als doelstelling te formuleren. Verzoeker stelt dat de verwerende partij bezwaarlijk correct kan argumenteren op grond van een eigen onzorgvuldigheid, zodat ook de motiveringsplicht werd miskend.

54. In zijn memorie van wederantwoord stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

55. Verzoeker toont niet aan en het valt niet in te zien hoe zijn kritiek op de aanpak door de verwerende partij van de problematiek van het personeelsgebrek die tot de werkonderbreking van 10 januari 2012 heeft geleid, de onwettigheid van de bestreden beslissing zou impliceren.

De enkele omstandigheid dat in de bestreden beslissing melding wordt gemaakt van het gevoerde personeelsbeleid, dat volgens verzoeker niet het juiste of wenselijke is, brengt niet met zich mee dat de bestreden beslissing niet zorgvuldig zou zijn tot stand gekomen of niet afdoende zou zijn gemotiveerd.

56. Het tiende middel wordt niet aangenomen.

K. Elfde middel

Uiteenzetting van het middel

57. Verzoeker voert in het elfde middel aan dat het zorgvuldigheidsbeginsel is geschonden en dat de verwerende partij zich schuldig

maakt aan “machtsoverschrijding”, doordat zij beweert dat de dynamische risicoanalyse wordt gerespecteerd en dat de klachten van verzoeker daarover ongegrond zijn, terwijl het tegendeel het geval is. Aldus wordt de bestreden beslissing volgens verzoeker ook niet gedragen door afdoende motieven.

58. In zijn memorie van wederantwoord stelt verzoeker dat hij “inzake het motiveringsgebrek” zowel op de formele- als de materiële-motiveringsplicht doelt.

Beoordeling

59. Verzoeker toont niet aan en het valt niet in te zien hoe zijn kritiek op het standpunt van de verwerende partij dat zij de “dynamische risicoanalyse” toepast in haar personeelsbeleid, dienstig kan zijn om de onwettigheid aan te tonen van de bestreden beslissing die hem een tuchtsanctie oplegt voor zijn deelname aan een onregelmatige werkonderbreking.

60. Het elfde middel wordt evenmin aangenomen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring en de vordering tot schorsing, begroot op 350 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 31 maart 2014,
door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Johan Pas,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Johan Pas

Geert Van Haegendoren